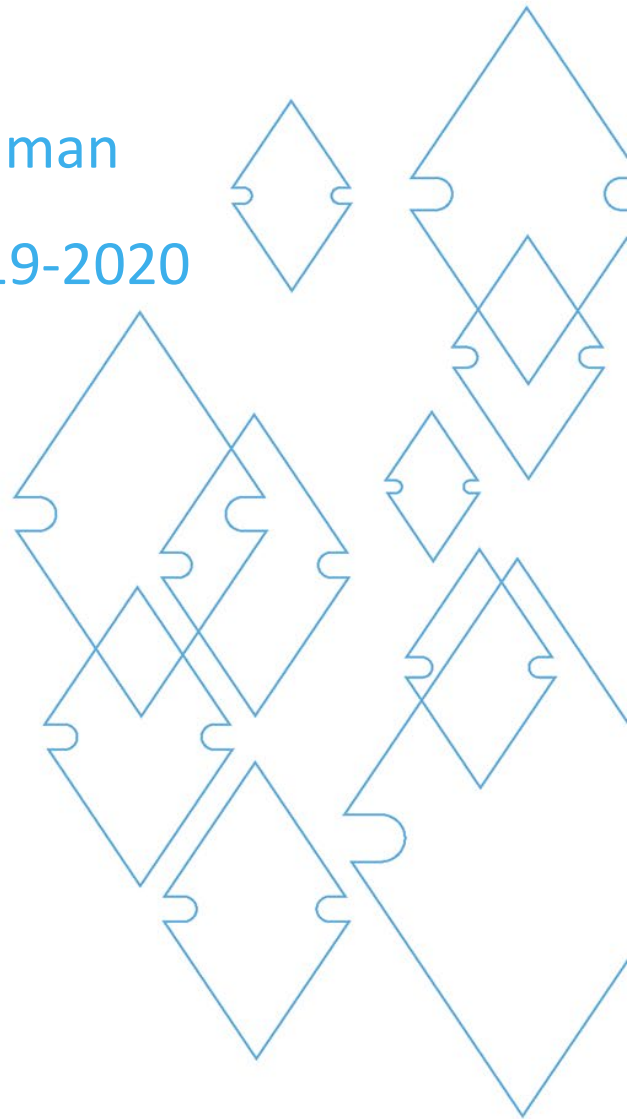

Kymenlaakson maakuntaohjelman
toimeenpanosuunnitelma 2019-2020

KYMENLAAKSON MAAKUNTAOHJELMA 2018-2021
Uutta elinvoimaa uudistuvaan maakuntaan
Toimeenpanosuunnitelma 2019-2020

Julkaisija:

Kymenlaakson Liitto
Karhulantie 36 B, 48600 Kotka
etunimi.sukunimi@kymenlaakso.fi
virasto@kymenlaakso.fi
www.kymenlaakso.fi

Julkaisu:

Kymenlaakson maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma 2019-2020
Kymenlaakson Liiton julkaisusarja B:135
ISSN 1236-8849
ISBN 978-952-5987-89-8 (paperi)
ISBN 978-952-5987-88-1 (PDF)

Kotka 2018

Maakunnan yhteistyöryhmä 16.10.2018

Sisältö

1. Johdanto	4
2. Aluekehityksen tilannekuva.....	5
3. Maakuntaohjelman toteuttaminen 2019-2020	9
3.1 Toimintalinja 1: Liiketoimintaympäristö.....	10
3.2 Toimintalinja 2: Asuin- ja kulttuuriympäristö.....	10
3.3 Toimintalinja 3: Osaamis- ja innovaatioympäristö	10
3.4 Toimintalinja 4: Liikenneyhteydet ja liikennejärjestelmä.....	10
4. Keskeiset toimenpiteet 2019-2020	11
5. Rahoitussuunnitelma 2019-2020	13
LIITE 1.	14

1. Johdanto

Kymenlaakson voimassa oleva maakuntaohjelma 2018-2021 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2017. Kymenlaakson maakuntaohjelmaa toteutetaan neljällä toimintalinjalla, joiksi on valittu liiketoimintaympäristö, asuin- ja kulttuuriympäristö, osaamis- ja innovaatioympäristö sekä liikenneyhteydet ja liikennejärjestelmä. Kymenlaaksossa älykkään erikoistumisen kärjiksi on päätetty biotalous, digitalisaatio ja logistiikka.

Kymenlaakson maakuntaohjelman tavoitteena on huomioida maakuntaohjelman toteuttamista edistävissä toimenpiteissä läpileikkaavat teemat, joita ovat edellä mainittujen biotalouden, digitalisaation ja logistiikan lisäksi myös kestävä kehitys ja kansainvälisyys. Kestävään kehitykseen on pyrittävä kaikessa kehittämisessä ja kansainvälinen yhteistyö on arvokas ja käyttökelpoinen väline tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kymenlaaksossa tarve kansainväliselle yhteistyölle korostuu erityisesti johtuen maakunnan asemasta raja- ja Itämeren rannikkomaakuntana, jossa on vahvat ulkomaankaupan perinteet.

Tässä maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa 2019-2020 määritellään Kymenlaakson maakuntaohjelman toteuttamisen seuraavien vuosien painotukset ja tavoitteet, keskeiset toimenpiteet sekä rahoituksesta vastaavat tahot. Toimeenpanosuunnitelmaan sisältyy rakennerahastovaroja koskeva rahoitussuunnitelma.

Valmisteilla olevan maakuntauudistuksen myötä aluekehittämisjärjestelmää ja aluekehittämisen strategista suunnittelua uudistetaan. Maakuntien liittojen ja TE-toimistojen tehtävät, pääosa ELY-keskusten tehtävistä sekä osa kuntien tehtävistä tulevat siirtymään uusien maakuntien järjestämisvastuulle näillä näkymin vuoden 2021 alusta alkaen.

Vuodesta 2019 lähtien toimeenpanosuunnitelmat korvautuvat valtion ja maakuntien kesken käytävillä aluekehityskeskusteluilla. Keskustelu kokoaa yhteen eri hallinnonalojen alueiden kehittämiseen liittyviä asioita ja toimii foorumina yhteiselle vuoropuhelulle ja maakunnan tilanteen tarkastelulle kokonaisuutena. Keskusteluissa pyritään yhdessä maakunnan ja valtioneuvoston kesken tunnistamaan tärkeimmät strategiset kehittämiskohteet ja toimet niiden edistämiseksi.

2. Aluekehityksen tilannekuva

Kymenlaaksossa asui vuoden 2018 kesäkuun lopussa 174 754 henkilöä. Maakunnan väestö ikääntyy ja vähenee. Väestön ennakkotilastojen mukaan vuoden 2018 alkupuoliskolla Kymenlaakson väestö väheni noin 750:llä. Nettosiirtolaisuus oli positiivista, mutta se ei riitä paikkaamaan maan sisäistä muuttoa ja luonnollista väestönmuutosta.

Tilastokeskuksen vuoden 2015 väestöennusteessa Kymenlaakson väestömäärän arvioidaan pienenevän vuoteen 2040 mennessä noin 11 500 asukkaalla (-6,4 %), jolloin vuonna 2040 maakunnassa olisi noin 160 604 asukasta. (Huom: litiin kunta siirtyy Päijät-Hämeen maakuntaan) Maakunnan väestösuunnitteen mukaan asukasluvun ennustetaan olevan vuonna 2040 hieman korkeampi (166 900) kuin mitä Tilastokeskus arvioi.

Väestömuutos ja ikärakenne ovat yksi alueen elinvoimaisuuden mittareista. Sen vuoksi tähän asiaan tulisi kohdistaa voimakkaita toimenpiteitä tulevaisuudessa, jotta piristynyt yritystoiminta saataisiin pysymään kasvu-uralla Kymenlaaksossa.

Aluetalous, kuntatalous ja työllisyys

Aluetalouden tilanne näyttää viime vuosia paremmalta. Piristyminen näkyy myös yritysten liikevaihdossa. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli hieman. Liikevaihdon kasvu oli teollisuudessa suurempaa kuin maassa keskimäärin, mutta parhaiten liikevaihdon kasvu näkyy muissa palveluissa. Alkuvuonna 2017 liikevaihdon kasvu edellisvuoteen verrattuna oli noin 6 %. Piristymistä näkyy eniten rakentamisessa. Myös teollisuuden vientiliikevaihto on ollut edellisvuotta korkeampi (+ 8 %).

Piristymisestä huolimatta aluetaloudessa on edelleen haasteita. Taloudellinen huoltosuhde (173,1) on selvästi koko maan keskiarvoa (142,1) huonompi ja heikkenee keskimääräistä nopeammin. Työllisyysaste 64,5 % oli maakuntien välisessä vertailussa heikoimman kolmanneksen joukossa ja yli viisi prosenttiyksikköä koko maan keskiarvoa alhaisempi. Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettiin kuluvan vuoden alkupuoliskolla uusia työpaikkoja 13 % prosenttia enemmän kuin edellisvuonna (koko maa + 20 %). Muutokset eri ammattiryhmien kysynnässä olivat melko maltillisia, mutta edellisvuotta enemmän avoimia paikkoja oli mm. sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, maa- ja vesirakentamisen avustaville työntekijöille, kiinteistöhuollon työntekijöille sekä ahtaajille.

Teollisuudella on edelleen merkittävä rooli Kymenlaakson yritystoiminnassa ja maakunnan vienti koostuu lähes kokonaan teollisuustuotteista. Käynnissä oleva rakennemuutos on vähitellen monipuolistanut elinkeinorakennetta. Uutta kasvua haetaan entistä vahvemmin perinteisten alojen tukemisesta ja uudistamisesta (mm. metsäteollisuuden investoinnit, metalliteollisuus, älylogistiikka, matkailun kehittäminen, elintarvikeala), mutta myös kokonaan uusilta toimialoilta (mm. pelillistäminen, av-ala, kyberturvallisuus, data-centerit, älykkäät pakkaukset). Viime aikoina näkymiä ovat piristäneet mm. metsäteollisuuden investoinnit ja tuotekehitys, logistiikka-alan hyvä vire, metallialan myönteinen kehitys, E 18-tien valmistuminen sekä kaupan uudet investoinnit. Uusia, isojakin investointeja on luvassa. Sekä Kouvolan että Kotkan seuduilla kaupunkikeskustoja kehitetään kunnianhimoisesti. Tavoitteena ovat uudistuneet ja vetovoimaiset seudut.

Sijainti ja logistiikan kehittäminen ovat Kymenlaakson selkeitä vahvuuksia, joita tulee edelleen vahvistaa. Logistiikan näkymät ovat erittäin myönteiset. HaminaKotkan Satama on Suomen suurin yleissatama ja yksi merkittävimmistä vienti- ja kauttakulkusatamista Suomessa. Tammi-heinäkuussa 2018 HaminaKotkan sataman kautta kulki 15 % enemmän tavaraa kuin vuosi sitten. Kasvun odotetaan kiihtyvän loppuvuotta kohden. Suomen suurin rautatieliikennekeskus tavaraliikenteen osalta on Kouvossa. Kouvolan RRT-hanke tekee Kouvosta nykyistä merkittävämmän kv. rahtiliikenteen keskuksen. Marraskuussa 2017 käynnistetty Kouvolan ja Xi'anin välinen tavarajunayhteys on osa laajempaa Corridor as a Service -hanketta, jonka tavoitteena on tehdä eteläisestä Suomesta Euroopan ja Aasian välisen henkilö- ja tavaraliikenteen solmu-kohta. Investoinnit satamiin sekä kasvaneet rahtimäärät niin satamassa kuin rautatieliikenteessä aiheuttavat painetta myös parantaa raide- ja tieliikennettä maakunnan sisällä ja yhteyksiä muualle Suomeen.

Yritys- ja innovaatiotoiminta sekä osaaminen

EK:n suhdannebarometrin mukaan Kymenlaakson yritysten suhdannetilanne kohentui alkukesällä 2018 normaalia suotuisammaksi. Sekä tuotanto että myynti lisääntyivät, myös loppuvuodelle odotetaan kasvua. Kannattavuus oli toisella neljänneksellä vuoden takaista parempi. Positiivista on, että alueen pk-yritysten kehittämisaktiivisuus on kasvussa. Siihen liittyen uhkana ja esteenä yritysten kasvulle on muodostunut ammattitaitoisen työvoiman saanti. Sekä teollisuuden, rakentamisen että palvelualojen yritykset kärsivät rekrytointiongelmista. Tässä voitaisiin tehdä läheistä yhteistyötä naapurimaakuntien kanssa.

Kymenlaakson väestön koulutustaso on maan matalimpia. Tutkintoa vaille olevien (31 %) ja toisen asteen tutkinnon suorittaneiden (44 %) osuus on suhteellisen suuri. Korkeakoulututkinnon suorittaneita on 24,8 %. TKI-menot ovat Kymenlaaksossa maan alhaisimmat. Uudesta ammattikorkeakoulun XAMPUS-alueesta Kotkan kaupungin keskustaan toivotaan innovaatioalustaa.

Kymenlaaksossa tekeillä olevia/suunniteltuja investointeja (karttapalvelusta voi lajitella toimialoittain tai missä vaiheessa investointi on <http://kymli.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=03ff1e5578804577a827463dcd25b83b>):

- UPM Kymin sellutehtaan laajennus 98 M€
- UPM:n sellutermiinaali Kotkaan Mussalon satamaan yht. n. 38,5 M€
- Kotka Millsin KK2 kartonkikone, sellutehdas keittoautomaation tehostaminen, sellutehdas haihdutinyksikön uusiminen, kaasuturbiinin tehostaminen yht. 187 M€
- BioA-kierrätyslannoitetehtas, käynnistäminen 6 M€, toinen vaihe 25 M€
- UPM Biojalostamo hanke Kotkan Mussaloon (YVA selvitys käynnissä)
- Haminan satamaan LNG-varastosäiliö n. 100 M€
- Haminan Energian lämpölaite 4,2 M€
- Kouvolan rautatie- ja maantietermiinaali 100 M€
- Kauko-ohjausjärjestelmä rautatieliikenteen ohjauskeskukseen 4,5 M€
- Haminakotkan Satamasta öljyntuotannon moduuleja Kazastaniin 46 M€.
- Nord Stream, 2 työllistää n. 500 henkilöä 3 vuoden aikana. Aiemmin tehtyjä investointeja, kuten esim. varastoalueita, päivitetään
- Kimolan kanava 20,8 M€
- Kouvolan asuntomessut 2019, odotetaan 130.000 vierasta
- Lumon oy:lle uusi lasinjalostuslaitos Kouvolaan, n. 10 M€
- Kymi Ring 200 M€
- Kouvolan Matkakeskus/uusi teatteri 8 500-10 000 m², 70-80 M€
- Kotkan Kantasataman Old Port Designer Outlet Village 85 M€
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK) Kotkan uusi kampus 30 M€
- Kantasataman tapahtumakeskus 20 M€
- Zsar Outlet Village 1. vaiheen investointi n. 40 M€, brändit investoivat liikkeisiin n. 20 M€.
- KSO kolmeen uuteen ravintolaan ja Hotelli Seurahuoneen remonttiin 7 M€
- Kymenlaakson keskussairaalan laajennusosa 155 M€
- Kouvolan Ratamo 62 M€
- Kotkan kaupungin kouluhankkeet 24 M€
- Haminan keskustan uudistaminen 20 M€

Elinympäristö

Kymenlaakson liikenteessä ja logistiikassa korostuu Kouvolan yhdistettyjen tie- ja rautatiekuljetusten termiinaali, HaminaKotka satama sekä raja-asemat sekä niille johtavat yhteydet eli E18-moottoritie Helsingistä Kotkan-Haminan seudun kautta aina Pietariin asti. Rautatiet kuuluvat Euroopan laajuiseen liikenteen ydinverkkoon (TEN-T). Vaalimaan kansainvälinen rajanylityspaikka on Suomen ja Venäjän välisen rajan vilkain.

Kymenlaakson tieverkon pullonkaulat sijaitsevat pääteillä. Valtatie 15 on HaminaKotka sataman logistinen maantieyhteys sekä maakunnan sisäinen pendelöintiväylä työ- ja opiskelupaikkojen sekä palveluiden saatavuuden kannalta. Maakunnan sisäinen pendelöinti maakuntakeskusten Kouvolan ja Kotkan välillä on noin 1 600 henkilöä päivittäin sekä Kotkan ja Haminan välillä lähes 3 000 henkilöä. Saman verran kymenlaaksolaisia pendelöi päivittäin Uudellemaalle.

Kymenlaakson rataverkon tavaraliikenteen määrät ovat suuria. Liikenteellisesti vilkkaimmat rataosat ovat Kouvola-Luumäki ja Kouvola-Kotka/Hamina, jotka ovat pääosin kaksiraiteisia rataosia. Merkittävimpiä tavaravirtoja ovat metsäteollisuuden vientikuljetukset Kotkan ja Haminan satamiin. Kymenlaakson ja koko Suomen elinkeinoelämän menestys edellyttää kansainvälisesti kilpailukykyistä toimintaympäristöä. Kilpailukyvyyn kehittämisen ja aluekehityksen vahvistamisen kannalta keskeisimmäksi tavoitealueeksi on nostettava elinkeinoelämän tärkeiden kuljetusketjujen ja niihin liittyvien pääväylien sujuvuuden ja kustannustehokkuuden kehittäminen.

Kymenlaakson kärkihanke: Kotka-Kouvola -liikennekäytävä

Kymenlaakson maakunnan sisäisen yhtenäisyyden sekä kansallisten ja kansainvälisten kuljetusten kannalta Kotka-Kouvola yhteysvälin kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää niin maakuntaa yhdistävänä tekijänä, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden kannalta kuin myös matkailutoimialan tukena. Tähän sisältyy valtatie 15 rakentaminen keskikaiteelliseksi ohituskaistatieksi ja henkilöliikenteen vuoro- ja tarjonnan lisääminen Kotka-Kouvola yhteysvälin sekä raide- että tieliikenteessä. Kotka-Kouvola-junaliiikenteen kehittämisen osalta myös infran (kaksoisraide, kantavuuden parantaminen 25-27 tonniin ja Koto- lahden ratapihan lisäraiteet) kehittäminen on hyvin tärkeää.

Kymenlaaksoon sijoittuneen metsäteollisuuden ansiosta uusiutuvan energian osuus ilman liikennettä on 64 % (2015) maakunnassa tuotetun energian määrästä. Teollisuuden ja energiantuotannon hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet vuosina 1990-2015 noin 63 %. Puun kysyntä ja käyttö tulee edelleen lisääntymään Kymenlaaksossa. Metsäteollisuus investoi selluntuotantoon ja teollisuuden uskotaan ottavan tuotantoon myös uusia puupohjaisia tuotteita. Tämä tuo haasteen metsien taloudellisen käytön hyödyntämisen ja muun käytön yhteensovittamisessa sekä luonnon monimuotoisuuden ja vesien tilan säilyttämisessä.

Suomenlahden tila on ilahduttavasti kohentunut idästä alkaen. Parannetun tilan myötä luodaan entistä parempia edellytyksiä myös siniselle kasvulle. Vesien suojelua on tarpeen edelleen tehostaa erityisesti hajakuumituksen osalta. Kymijoen vedenlaatu on kohentunut viime vuosikymmeninä merkittävästi ja vaeluskalojen olosuhteita on parannettu rakentamalla Korkeakosken kalatie sekä kunnostamalla lisääntymisalueita. Kymijossa ja pienemmissä Suomenlahteen laskevissa joissa on edelleen runsaasti kehityspotentiaalia.

3. Maakuntaohjelman toteuttaminen 2019-2020

Kymenlaakson maakunnan resurssit tullaan kaudella 2019-2020 keskittämään älykkään erikoistumisen (RIS3) -strategian profiilin mukaisesti harvempiin ja vaikuttavampiin TKI-hankkeisiin. Kymenlaaksossa älykkääseen erikoistumiseen perustuvalla tutkimus- ja innovaatiostrategialla tähdätään kilpailukykyisen ja vetovoimaisen innovaatioekosysteemin systemaattiseen kehittämiseen, TKI-panostuksen lisäämiseen sekä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun aikaansaamiseen. Älykkään erikoistumisen strategiaa toteutetaan läpileikkaavasti toimintalinjoihin nähden. Maakunnan yhteistyöryhmä tekee päätökset rahoituksen ohjaamisesta kehityshankkeille strategian mukaisesti.

Kymenlaakson vetovoiman ja kilpailukykyyn parantamiseksi tarvitaan yhteistyötä ja yhdessä tekemistä entistä voimakkaammin kaikilla tasoilla. Yhteistyöllä ja verkostojen avulla kasvatetaan pk-yritysten määrää ja kansainvälisyyttä, rekrytoidaan osaajia alueen ulkopuolelta ja houkutellaan maakuntaan uusia sijoittuvia yrityksiä ja investointeja. Isoissa investoinneissa on mietittävä kestävää kehitystä laajemmassa mittakaavassa. Yhteistyötä tulee tehdä erityisesti maakunnallisessa matkailun kehittämisessä, varhaisvaiheen innovaatioiden tukemisessa ja pk-yritysten digisyrjäytymisen torjumisessa.

Biotalous on merkittävä ala Kymenlaaksossa ja sen merkitys tulee myös kasvamaan. Suurin osa biotalouden taloudellisista vaikutuksista muodostuu metsäbiotaloudesta, jonka tuotoksen, arvonlisän, työllisyyden ja investointien osuus on Kymenlaaksossa muuta maata suurempi. Kymenlaakson bioenergia-alan koulutus- ja tutkimuskeskus BioSampo vastaa osaltaan bioenergian lisäystavoitteisiin omalla sektorillaan. BioSampoa halutaan kehittää koko maakunnan keskeiseksi biotalouden toimijaksi yritysten ja oppilaitosten yhteistyössä.

Digitalisaation puolella maakunnassa korostuu tarve turvallisuuden ja erityisesti kyberturvallisuuden kehittämiseen. Kymenlaakson ollessa E18-maantien, rautatieverkoston, satamien sekä EU:n ja Venäjän välisen rajan risteysalueella nähdään tärkeänä maakunnan kehittämistoimenpiteet autonomiseen liikkumiseen. Kymenlaakso voisi toimia kokonaislogistiikan testialustana. Digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen nähdään kuitenkin tärkeänä kaikille toimialoilla ja lähitulevaisuudessa tulisikin ottaa digiloikka niin monissa yrityksissä, toimialoilla kuin palveluissakin.

Logistiikan osalta olennaisen tärkeätä on saada sisäinen Kotka-Kouvola yhteysväli parannettua niin maantien kuin rautatienkin osalta. Tällä väylällä on ratkaiseva merkitys koko Kymenlaakson menestyksessä kuin myös koko Suomen kilpailukykyyn kannalta. Logistiikan kehittämisessä näkökulman on oltava myös kestäväällä pohjalla ja tavoitteena vähähiilisyys. Kymenlaakson tavoitteena on olla hiilineutraali maakunta vuonna 2040.

3.1 Toimintalinja 1: Liiketoimintaympäristö

Toimintalinjan tavoitteena on sekä luoda maakuntaan uutta liiketoimintaa olemassa oleviin yrityksiin, että luomalla edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle. Erityisen tärkeää on kasvuyritysten määrän lisääntyminen ja kansainvälisillä markkinoilla menestyvien yritysten määrän kasvu. Yritysten vientiä ja ulkomaankauppaa edistetään mm. hyödyntämällä Team Finland – verkostoa. Erityistä huomiota kiinnitetään nuorten perustamien yritysten, jotka usein ovat jo aloitusvaiheessa kasvuyrityksiä, kehittämisen tukemiseen sekä yrittäjien tukemiseen nuorten työllistämisessä. Yrityksiä kannustetaan tuotekehitykseen ja tuotantovolyymien kasvattamiseen.

3.2 Toimintalinja 2: Asuin- ja kulttuuriympäristö

Kestävän aluerakenteen tavoitteena on Kymenlaakson taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden kehittäminen ja yhdyskuntarakenteen eheyttäminen. Ekotehokas yhdyskuntarakenne tukee kestävästä liikennejärjestelmästä. Tavoitteena on laadukkaan, puhtaan ja viihtyisän asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen, jonka lähtökohtana on olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen.

3.3 Toimintalinja 3: Osaamis- ja innovaatioympäristö

Tavoitteena on aikaansaada vetovoimainen, toimiva innovaatioekosysteemi, joka houkuttelee maakuntaan ulkopuolista huippuosaamista, -yksilöitä ja yrityksiä, antaa kaikille alueen toimijoille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa innovointi- ja uudistamisprosesseihin ja ennakkoluulottomasti törmäyttää eri toimijoita ja ideoita strategiakärjille perustetuilla innovaatioalustoilla sekä toteuttaa kokeilukulttuuria uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden ja hankekokeilujen muodossa.

3.4 Toimintalinja 4: Liikenneyhteydet ja liikennejärjestelmä

Toimintalinjan tavoitteena on sujuvat ja turvalliset henkilöliikenteen matkat ja elinkeinoelämän kuljetukset. Liikenneyhteydet tukevat ihmisten hyvinvointia, työssäkäyntiä, matkailua, yritysten kilpailukykyä ja alueiden elinvoimaa. Liikennejärjestelmä mahdollistaa tärkeiden ulkomaan kaupan toimialojen kustannustehokkaat ja luotettavat yhteydet. Kymenlaakson kärkihanke on Kotka-Kouvola-yhteysvälin kehittäminen sekä VT 15:n että rautatien osalta. Tämän kokonaisuuden sisällä huomioidaan kansainvälistä logistiikkaa palvelevat HaminaKotka-sataman ja Kouvolan RRT:n väliset yhteydet sekä maakunnan keskuskaupunkien välinen työmatkariippuvuus ja SOTE-palveluiden saavutettavuus.

4. Keskeiset toimenpiteet 2019-2020

Toimintalinja 1. Liiketoimintaympäristö

Painopisteet	Keskeiset hankekokonaisuudet
<ul style="list-style-type: none"> Vetovoimainen Kymenlaakso 	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnallinen matkailuyhteistyö Osaavan työvoiman saatavuus Varhais- ja muutosvaiheen yrittäjyyden ja innovaatioiden tukeminen Kasvuhaluisten yritysten aikaansaaminen ja tukeminen Maahanmuuttajien integrointi yhteiskuntaan ja työmarkkinoille
<ul style="list-style-type: none"> Biotalous 	<ul style="list-style-type: none"> Kiertotaloustoiminnan kehittäminen
<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaatio 	<ul style="list-style-type: none"> Pk-yritysten digiloikka Digitaaliset uudet palvelut Hyvinvointi- ja matkailupalveluiden ja -teknologioiden tuotannon edistäminen
<ul style="list-style-type: none"> Logistiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Kestävä, mutta tehokas merenkulku Joukkoliikenne erityisesti työvoiman liikkumisen kannalta

Toimintalinja 2. Asuin- ja kulttuuriympäristö

Painopisteet	Keskeiset hankekokonaisuudet
<ul style="list-style-type: none"> Vetovoimainen Kymenlaakso 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki- ja kuntakeskustojen kehittäminen Tapahtuma- ja elämyskeskusten toiminnan käynnistäminen Kulttuuri, luonto ja tapahtumat osana vetovoimaisuutta houkuttelemassa asukkaita ja matkailijoita Asukkaiden osallisuus ja aktiivisuus (oman elinympäristön ja hyvinvoinnin edistämisessä) Nuorten hyvinvointi ja osallisuus, syrjäytymisen ehkäisy
<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaatio 	<ul style="list-style-type: none"> Älykäs kaupunki ja asuminen Digisyrjäytymisen torjuminen
<ul style="list-style-type: none"> Logistiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Arjen sujuvuus ja toimivat joukkoliikenneyhteydet Sininen kasvu; meren kestävä hyödyntäminen

Toimintalinja 3. Osaamis- ja innovaatioympäristö

Painopisteet	Keskeiset hankekokonaisuudet
<ul style="list-style-type: none"> Vetovoimainen Kymenlaakso 	<ul style="list-style-type: none"> Matkailualan osaamis- ja digiloikka Kaakkois-Suomen yliopisto vision aikaansaaminen Osaamistarpeiden ja koulutuksen ennakointi Työelämän tarvitseman osaamisen ja saatavuuden varmistaminen ja markkinointitoimenpiteet Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonta ja laatu
<ul style="list-style-type: none"> Biotalous 	<ul style="list-style-type: none"> Kiertotalouden demot, pilotoinnit ja tuotteet Biosammon tutkimusympäristön ja sen verkostojen kehittäminen
<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaatio 	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuus ja erityisesti kyberturvallisuus
<ul style="list-style-type: none"> Logistiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen logistiikassa

Toimintalinja 4. Liikenneyhteydet ja liikennejärjestelmä

Painopisteet	Keskeiset hankekokonaisuudet
<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaatio 	<ul style="list-style-type: none"> Autonomisen liikkumisen ratkaisut – Kymenlaaksosta kokonaislogistiikan testialusta
<ul style="list-style-type: none"> Logistiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Kotka-Kouvola yhteysvälin parantaminen (vt 15 ja rautatie) ja erityisesti edunvalvonta valtion suuntaan Kuljetuskäytävän kehittäminen raideliikenteessä Aasian ja Pohjois-Euroopan välillä ja tähän liittyvä maakunnan sisäinen (Kouvola-Satama) linkin kehittäminen

5. Rahoitussuunnitelma 2019-2020

Rakennerahastovarojen määrä on Kymenlaaksossa ja yleisesti Etelä-Suomessa melko vähäinen, joten muiden rahoituslähteiden merkitys korostuu tulevina vuosina. Kansainvälisessä kilpailussa pärjäämiseksi on tiivistettävä hallintorajat ylittävää yhteistyötä ja parannettava EU:n eri rahoitusinstrumenttien monipuolista osaamista ja hyödyntämistä. EU:n suorista rahoituslähteistä haettavat varat tulevat entistä tärkeämmiksi. Erilaiset projektiluonteiset rahoituslähteet sekä elinkeinoelämän ja julkishallinnon normaalit investoinnit ja muut kehittämispanokset kytketään entistä paremmin yhteen. Samalla resurssien käyttöä priorisoidaan siten, että hankerahoituksella saavutetaan mahdollisimman hyvä vaikuttavuus käsillä oleviin ongelmiin ja mahdollisuuksiin nähden.

Itämeri-yhteistyö on Kymenlaaksolle tärkeää. Interreg-ohjelmien osalta Keskisen Itämeren ohjelmassa on ohjelmakauden tässä vaiheessa enää vähän rahoitusta jaettavana. Baltic Sea Region-ohjelman tilanne on tässä suhteessa parempi.

Kymenlaakson asema Pietarin ja Leningradin alueen kanssa tehtävässä yhteistyössä on alueen sijainnin vuoksi korostunut. Kaakkois-Suomi-Venäjä CBC -ohjelman ensimmäiset hankkeet käynnistyivät kesällä 2018. Ohjelmarahoitusta käytetään rajaliikenteen sujuvuuden parantamiseen, palvelutarjonnan kehittämisen, yritystoiminnan lisäämisen sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan laajentamiseen. EU:n ja Venäjän väliset viilentyneet suhteet ja pakotekiistat ovat tuoneet epävarmuutta ulkorajaohjelmien ylle.

Ohjelmakauden 2014-2020 viimeisten vuosien EAKR-rahoitusta tullaan suuntaamaan älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin sekä vähähiilisyystavoitteen mukaisiin hankkeisiin. Kymenlaakson kannalta ESR-ohjelman tärkeimmät valtakunnalliset toimenpidekokonaisuudet ovat nuorisotakuu ja heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien työllistymisen edistäminen, mutta maakunta osallistuu myös kaikkiin muihin valtakunnallisen ESR-ohjelman hakuihin. Tärkeimpiä maakunnallisia painotuksia tulevina vuosina ovat etenkin niiden kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen, jotka tukevat EAKR painotuksia. Lisäksi sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta korostuvat.

Maaseutuohjelmassa pyritään lisäämään yritysten kiinnostusta toiminnan kehittämiseen ja yritystukien hakemiseen. Rahoitusta tullaan suuntaamaan myös yleishyödyllisiin investointeihin kuten valokuitu- ja vesihuoltohankkeisiin, erilaisten reitistöjen rakentamiseen ja retkisatamien parantamiseen.

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma		Taulukko täytetään soveltuvin osin vuodelle 2019						7.6.2018 VAIN VALKOISELLA POHJALLA O:LLA MERKITYIHIN SOLUIHIN VOI TÄYTTÄÄ LUKUJA						LIITE 2a		
Vuosi:		2019 (ml. 2020) Tähän taulukkoon sisällytetään kokonaisuudessaan kulmalukujen (liite 3) mukainen myöntämismäärä.														
Maakunta:		Kymenlaakso														
Osio:		ELSA milj. euroa														
Toimintalinja / temaattiset tavoitteet	RR-ELY		josta		RR-ELY	josta	Maakunnan liitto		Maakunnan liitto	josta	Business		Business	YHTEENSÄ	Kohdentamattomat	
	Yritystuet		kestävä kaup.	Kohdentamaton *	kehitäminen	kansalaistoim.		Kohdentamaton *	kehitäminen	kansalaistoim.	Finland		Finland	Yhteensä	Yhteensä	
	Tuki 2014	EURO 2014			Yhteensä	Yhteensä			Yhteensä	Yhteensä			Yhteensä			
TL 1 Pk-yritystoiminnan tukeminen (EAKR)	2,690	0		0	2,690	0	2,028	0	2,028	0	0	0	0	0	4,718	0
EAKR	1,345	0		0	1,345	0	1,014	0	1,014	0	0	0	0	0	2,359	0
Valtio	1,009	0		0	1,009	0	0,762	0	0,762	0	0	0	0	0	1,771	0
Kunta	0,336	0		0	0,336	0	0,252	0	0,252	0	0	0	0	0	0,588	0
Muu julkinen	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)	0	0		0	0	0	4,971	0	4,971	0	0	0	0	0	4,971	0
EAKR	0	0		0	0	0	2,485	0	2,485	0	0	0	0	0	2,485	0
Valtio	0	0		0	0	0	1,866	0	1,866	0	0	0	0	0	1,866	0
Kunta	0	0		0	0	0	0,62	0	0,62	0	0	0	0	0	0,62	0
Muu julkinen	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)		2,384	0	0	2,384	0									2,384	0
ESR		1,192	0	0	1,192	0									1,192	0
Valtio		0,892	0	0	0,892	0									0,892	0
Kunta		0,300	0	0	0,3	0									0,3	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0									0	0
TL 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)		1,603	0	0	1,603	0									1,603	0
ESR		0,802	0	0	0,802	0									0,802	0
Valtio		0,600	0	0	0,6	0									0,6	0
Kunta		0,201	0	0	0,201	0									0,201	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0									0	0
TL 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)		0,961	0	0	0,961	0									0,961	0
ESR		0,480	0	0	0,48	0									0,48	0
Valtio		0,360	0	0	0,36	0									0,36	0
Kunta		0,121	0	0	0,121	0									0,121	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0									0	0
Kohdentamattomat EAKR				0	0				0	0			0	0	0	0
EAKR				0	0				0	0			0	0	0	0
Valtio				0	0				0	0			0	0	0	0
Kunta				0	0				0	0			0	0	0	0
Muu julkinen				0	0				0	0			0	0	0	0
Kohdentamattomat ESR				0	0				0	0			0	0	0	0
ESR				0	0				0	0			0	0	0	0
Valtio				0	0				0	0			0	0	0	0
Kunta				0	0				0	0			0	0	0	0
Muu julkinen				0	0				0	0			0	0	0	0
KAIKKI YHTEENSÄ	2,69	4,948	0	0	7,638	0	6,999	0	6,999	0	0	0	0	0	14,637	0
EU	1,345	2,474	0	0	3,819	0	3,499	0	3,499	0	0	0	0	0	7,318	0
Valtio	1,009	1,852	0	0	2,861	0	2,628	0	2,628	0	0	0	0	0	5,489	0
Kunta	0,336	0,622	0	0	0,958	0	0,872	0	0,872	0	0	0	0	0	1,83	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EAKR YHTEENSÄ	2,69	0	0	0	2,69	0	6,999	0	6,999	0	0	0	0	0	9,689	0
EU	1,345	0	0	0	1,345	0	3,499	0	3,499	0	0	0	0	0	4,844	0
Valtio	1,009	0	0	0	1,009	0	2,628	0	2,628	0	0	0	0	0	3,637	0
Kunta	0,336	0	0	0	0,336	0	0,872	0	0,872	0	0	0	0	0	1,208	0
Muu julkinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ESR YHTEENSÄ		4,948	0	0	4,948	0									4,948	0
EU		2,474	0	0	2,474	0									2,474	0
Valtio		1,852	0	0	1,852	0									1,852	0
Kunta		0,622	0	0	0,622	0									0,622	0
Muu julkinen		0	0	0	0	0									0	0

*) Sis. mahdollisen ylimaakunnalliseen hanketoimintaa omaan maakuntaan jäävän osuuden. Mikäli maakunta aikoo osallistua ylimaakunnallisen hankkeen rahoittamiseen omalla osuudellaan maakunnan kehuksesta, siitä tulee sopia etukäteen muiden ylimaakunnalliseen hankkeseen osallistuvien maakuntien kesken. Taulukkoon voidaan kirjata tällöin ko. summa, joka vähennetään maakunnan rahoituksesta ja osoitetaan suoraan hanketta rahoittavalle viranomaiselle.

Mihin maakuntaan ja viranomaiselle kohdentamaton osuus osoitetaan ja osoitettava summa: